

Congresul Autorităților Locale din Moldova

str. Columna 106A, Chisinau, Republica Moldova (secretariat)

☎ 22-35-09, fax 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Buletin Informativ 10-17 noiembrie 2019

CUPRINS

REZULTATELE DISTRIBUIRII BANILOR DIN FONDUL RUTIER AU CREAT PREMISE PENTRU LANSAREA PROGRAMULUI DRUMURI BUNE.....	2
CALM-UL NE-A UNIT ÎNTR-O ECHIPA PE TOȚI PRIMARII ȘI NE-A FĂCUT MAI PUTERNICI DECÂT ERAM.....	5
VICTORIA BUTUC-GURANDA, PRIMARUL SATULUI DĂNCENI, IALOVENI: „NE PROPUNEM SĂ OBTÎNEM CÂT MAI MULTE REZULTATE”	7
INIȚIATIVELE DE CONSOLIDARE A AUTONOMIEI LOCALE FINANCIARE AU FOST DISCUTATE ȘI EVALUATE!.....	9
FINANȚAREA PARTICIPATIVĂ STUDIATĂ DE CALM ÎN COOPERARE CU MIDL!.....	11
DEZVOLTAREA ECHILIBRATĂ A STATULUI AR TREBUI SĂ FIE PREOCUPAREA TUTUROR.....	12
EUGENIA ANGHELICI, PRIMARUL COMUNEI HÎRȚOPUL MARE, CRIULENI: „UNII OAMENI ÎNCĂ MAI CONSIDERĂ CĂ LOCUL FEMEII ESTE LA CRATIȚĂ”	15
LA 29 DE ANI ION CREANGĂ A DEVENIT PRIMARUL COMUNEI OCNIȚA!.....	17
ÎMPREUNĂ PENTRU COPIII DE LA VĂLENI.....	19
LA RĂDENII VECHI S-A DESCHIS UN COMPLEX DE PROMOVARE ȘI COMERCIALIZARE A PRODUSELOR LOCALE.....	20
PRIMUL SAT DIN MOLDOVA CU PUBELE PENTRU SORTAREA GUNOIULUI. SUSȚINE AUTORUL ACESTUI PROIECT SĂ REALIZEZE UN FILM DOCUMENTAR.....	21
LA BUDEȘTI AU FOST DISCUTATE ELEMENTELE DE BAZĂ ALE OFERTEI TURISTICE ȘI DE AGREMENT A LOCALITĂȚII.....	22

REZULTATELE DISTRIBUIRII BANILOR DIN FONDUL RUTIER AU CREAT PREMISE PENTRU LANSAREA PROGRAMULUI DRUMURI BUNE

Programul Drumuri Bune I și Drumuri Bune II a fost subiectul emisiunii Regionalii. Mihail Sirkeli a stat de vorbă cu directorul executiv al CALM Viorel Furdui despre cum a fost implementat acest program, criteriile care au stat la baza distribuirii resurselor, calitatea lucrărilor, dar și de ce este necesară implicarea autorităților locale în acest proces.

Am discutat în cadrul unei alte emisiuni despre programul Drumuri Bune 1. Atunci primarii aveau foarte multe obiecții față de acest program, inclusiv față de faptul că aleșii locali nu au fost consultați...

Viorel Furdui: Cred că trebuie să explicăm contextul în care a fost implementat acest proiect. Drumuri Bune I și Drumul Bune II este un singur program prevăzut pentru o perioadă de doi ani. Ideea de a lansa acest program prin intermediul căruia s-ar finanța reparația drumurilor locale a fost susținută de CALM. Noi am considerat că este o inițiativă bună deoarece aproape 30 de ani nu s-au identificat bani pentru drumurile locale. Această competență era a APL, dar resurse nu li se dădeau. Cunoaștem că toți banii erau concentrați la centru și în teritoriu ajungeau resurse după unele principii care nu erau stabilite clar, fiind o abordare strict politică.

Până la lansarea acestui program a avut loc descentralizarea parțială a Fondului Rutier. Astfel, autoritățile locale primesc o parte din bani predestinați reparației drumurilor, deși înțelegem că aceștia nu sunt de ajuns. Una dintre obiecțiile primarilor față de programul Drumuri Bune consta în faptul că banii nu erau gestionați de autoritățile locale, ci de guvernare. Autoritățile centrale stabileau cine organizează licitațiile, cine cheltuie banii, cine desfășoară lucrările, ceea ce nu este corect din punct de vedere al autonomiei locale. Drumurile din comunitățile locale sunt gestionate de primării astfel, potrivit legii, primarii trebuie să anunțe concurs și să identifice pe cei care vor executa lucrările.

Viorel Furdui: În gestiunea autorităților locale sunt circa 40 mii de km de drum. Pentru comparație, trebuie să cunoaștem cu toții că avem 3 mii de drumuri naționale și 6 mii de km de drum situate între centrele raionale. În 2017, în urma consultărilor cu CALM, o parte din Fondul Rutier a început să ajungă în bugetele locale, adică circa 700 milioane de lei veneau la nivel I și II. Până atunci, doar nivelul II și UTA Găgăuzia primeau resurse pentru drumuri. Efectele distribuirii acestor bani din Fondul Rutier la nivelul I au fost uluitoare. Oamenii au participat și ei cu contribuții și astfel un leu din Fondul Rutier genera încă 5 sau 10 lei. Noi presupunem că guvernarea de atunci a văzut rezultatele bune ale distribuirii banilor din Fondul Rutier și astfel a apărut ideea de a lansa programul Drumuri Bune.

S-au consultat autoritățile centrale cu CALM atunci când au lansat programul Drumuri Bune?

Viorel Furdui: Rolul CALM la descentralizarea Fondului Rutier a fost foarte mare. Au avut loc consultări și chiar dacă a fost foarte greu să convingem atunci factorii de decizie, autonomia locală a avut de câștigat. Programul Drumuri Bune ca și idee nu este rea dar, din păcate, la noi foarte multe idei bune au fost implementate incorect. Noi am criticat modul de implementare a acestui program deoarece, dacă separăm Drumuri Bune I de Drumuri bune II observăm că s-a renunțat la mai multe reguli stabilite anterior. În primul rând, banii nu au fost distribuiți unităților-teritorial administrative. În primul an de implementare autoritățile locale nu prea erau consultate privind stabilirea drumurilor ce urmează să fie reparate, multe APL se pomeneau cu oameni care deja munceau pe drumurile lor. Multe APL nu puteau participa în procesul de verificare a lucrărilor, de stabilire a câștigătorilor licitațiilor, etc.

Putem spune că așa cum a fost conceput, programul Drumuri Bune a încălcat principiul democrației locale?

Viorel Furdui: Cunoaștem că contextul în care a fost lansat acest program a fost unul electoral. Trebuie să facem diferența între primul an de implementare și al doilea. Au fost încălcări în ambele cazuri. Cu toate acestea, în multe localități rurale s-au văzut rezultatele implementării acestui program, ceea ce este foarte important. Reiteriez că abordarea a fost una incorectă, din acest motiv lucrurile s-au schimbat odată cu apariția unei noi conjuncturi politice. Și în al doilea an de implementare a programului au apărut multiple probleme. În primul rând erau de trei ori mai puțini bani decât suma prevăzută inițial. Nu era niciun fel de criteriu care să justifice de ce unui raion i se alocă 80 de milioane de lei și unui alt raion doar 30 de milioane, deși are o populație de două ori mai mare. Un sat mic putea să primească 3-4 milioane de lei, ceea ce nu e rău, iar într-o localitate mult mai mare ajungea mult mai puțin. Pentru al doilea an de implementare a acestui program au fost planificate lucrări de 1,7 miliarde de lei, în realitate fiind circa 900 de milioane de lei, dintre care cu circa 280 de milioane trebuiau să fie achitate lucrările contractate anul trecut. Real, pentru implementarea programului din acest an au rămas aproape 700 de milioane de lei și Guvernul Maiei Sandu a fost pus în fața acestei realități.

S-a făcut un studiu despre calitatea lucrărilor efectuate în cadrul acestui program și cât de efectiv au fost cheltuite aceste resurse în primul an de implementare?

Viorel Furdui: Nu cred că s-a făcut un asemenea studiu, deși ar fi fost necesar, deoarece mai mulți cetățeni au pus la îndoială calitatea acestor lucrări dar și criteriile de clasificare a câștigătorilor licitațiilor efectuate. Greșeala a constat în limitarea implicării primarilor în acest proiect, în dependență de raion. Aleșii locali nu prea au fost implicați în selectarea companiilor care să efectueze lucrările, nici în procesul de efectuare a acestora, din aceste motive mulți nici

nu au vrut să semneze pentru a lua în primire aceste lucrări. Ministerul Economiei și S.A. Drumuri ar trebui să soluționeze cumva această problemă deoarece s-a creat o situație ciudată. Deși proprietarii acestor drumuri sunt autoritățile locale, lucrările și întreg procesul a avut loc după cu totul alte reguli. Cei care au efectuat aceste lucrări vin la primar și îi solicită să semneze pentru că s-au cheltuit unu sau cinci milioane de lei. Primarul, pe bună dreptate, va întreba cu ce ocazie să semneze pentru un proces în care nu a fost implicat, de ce să transferăm această responsabilitate pe umerii alesului local? CALM expediase o adresare Ministerului Economiei și premierului de atunci pentru a atrage atenția asupra acestor detalii, atenționând că neimplicarea autorităților locale în acest proces poate să ducă la asemenea consecințe. Este o problemă la care trebuie să se găsească o soluție. Iată de ce din cauza unor asemenea abordări unele idei bune sunt discreditate. Cât privește finalizarea acestui program, cunoscând că bani erau de trei ori mai puțin decât suma planificată inițial, atunci când s-a schimbat guvernarea apăruse discuții despre modul de repartizare. CALM s-a implicat în procesul de consultare, ne-am întâlnit cu Ministrul Economiei și poziția comună a fost ca programul trebuie finalizat, deoarece banii ajung în localități și oamenii din comunități trebuie să simtă schimbarea. Am insistat ca banii din acest program să ajungă în toate comunitățile incluse în cadrul acestuia. De asemenea, poziția CALM a fost ca banii să fie repartizați ca și în cazul Fondului Rutier, adică după numărul populației.

Unii critici afirmău că acest program trebuia închis, deoarece a fost unul electoral, doar că Guvernul Maiei Sandu a fost, într-o măsură oarecare, presat de către CALM să îl continue. De ce credeți că acest program trebuie să continue și în acest an și dacă s-a schimbat abordarea acestei guvernări în procesul de implementare?

Viorel Furdui: Cred că e exagerată ipoteza potrivit căreia CALM-ul a presat Guvernarea să continue acest program. Credeți-ne că în cadrul CALM am discutat foarte mult la acest subiect. Erau păreri că nu ar trebui să ajungă bani în localitățile care au beneficiat anterior, ci să fie direcționate resursele doar către localitățile care au fost lipsite de această posibilitate. Noi am atenționat Guvernul că dacă vom alege această cale atunci, în primul rând, afectăm oamenii din teritoriu și deschidem cutia pandorei, deoarece unii ar fi propus să analizăm cum s-au repartizat banii acum cinci sau zece ani. Programul Drumuri Bune a fost modificat înaintea schimbării guvernării în așa fel încât au fost excluse primăriile în care nu s-au înregistrat rezultatele dorite la alegerile parlamentare. Noi credem că decizia Guvernului Maiei Sandu de a distribui cele 650 milioane de lei tuturor localităților incluse în program, ținând cont de numărul de locuitori, inclusiv localităților mici care inițial fuseseră excluse, a fost una corectă.

Cine gestionează acești bani, primarii sau S.A Drumuri?

Viorel Furdui: În acest caz guvernarea a fost pusă în situație, deoarece în majoritatea cazurilor contractele deja fuseseră semnate și pentru acest an. Dacă ar fi fost reziliate aceste contracte ar fi apărut litigii în judecată, iar ca rezultat s-ar fi creat un haos și drumurile nu s-ar mai fi reparat. Iată de ce nu s-a reușit ca banii să ajungă direct în primării. Important este că a fost stabilit totuși acest echilibru între localități și fiecare a primit după numărul populației.

Ce schimbări se doresc în implementarea acestui program?

Viorel Furdui: Nu sunt sigur dacă va mai fi un asemenea program deoarece cam toți recunosc că acest proiect a fost unul cu tentă electorală. Trebuie de identificat niște criterii obiective de repartizare a resurselor care există și care pot fi direcționate pentru drumurile locale. Primarii nu trebuie să meargă cu mâna întinsă la Guvern pentru a cerși niște bani. Trebuie să fie majorate

fondurile care sunt destinate reparației drumurilor și să fie distribuite ca și în cazul Fondului Rutier, adică per capita. CALM a venit în acest sens cu propuneri concrete. Noi considerăm că ideal ar fi ca la stabilirea finanțării drumurilor locale să fie luate în calcul mai multe criterii: populația, lungimea drumurilor și necesitatea de a susține localitățile rurale mai mici. Însă, la moment nu există date veridice privind lungimea drumurilor și nu au fost elaborate criteriile/coeficienții de susținere. De aceea am propus să fie majorate/dublate fondurile care sunt destinate reparației drumurilor locale prin acordarea APL a100% din taxa pe drumuri și ca distribuția acestor fonduri să fie per locuitor, iar în continuare să se accelereze procesul de înregistrare a drumurilor din intravilanul localităților și să se elaboreze criterii pentru susținerea suplimentară a localităților mai mici.

Sursa: www.calm.md / www.tv8.md

CALM-UL NE-A UNIT ÎNTR-O ECHIPA PE TOȚI PRIMARII ȘI NE-A FĂCUT MAI PUTERNICI DECÂT ERAM

Susținerea cetățenilor din satul Biliceniei Vechi, Sângerei i-a adus Alei Guzun victoria în alegerile locale, dar și puterea de a continua proiectele inițiate în primul mandat. Despre rolul CALM-ului în cei patru ani de activitate a alesului local, ce reprezintă vizitele de studiu, ce putem face pentru a schimba percepția greșită a unora despre primari, dar și care sunt prioritățile pentru locuitorii din Biliceniei Vechi ne spune Ala Guzun.

Cum credeți, de ce v-au acordat cetățenii votul de încredere pentru al doilea mandat?

Ala Guzun: Probabil realizările îndeplinite pe parcursul primului mandat au motivat cetățenii să-și dea votul pentru mine. Această încredere a oamenilor îmi dă puteri de a continua lucrurile începute. Îmi doresc ca locuitorii să fie mai activi, să existe o legătură între administrația publică

locală și cetățeni, ei să fie stăpâni în localitate, să fie vârful piramidei, iar noi să oferim niște servicii de calitate.

Ce rol a avut CALM-ul în acești patru ani de activitate ai Dvs în calitate de ales local?

Ala Guzun: Datorită CALM-ului am devenit mai puternică decât eram. Am mers împreună pas cu pas în procesul de îmbunătățire a serviciilor de calitate. Am înțeles că anume CALM-ul ne-a unit într-o echipă pe toți primarii. Noi toți am conștientizat un lucru simplu – suntem la guvernare pe un termen de patru ani și trebuie împreună cu CALM-ul să găsim soluții la problemele pe care le avem în localitățile noastre.

Ce amintiri legate de CALM v-au rămas în memorie?

Ala Guzun: Sunt mai multe. Anul trecut am participat la un festival din Săpânța, România și acolo m-am convins că oamenii pot face lucruri mari și fără bani. Am fost cu primarii la Consiliul Europei și am văzut că nu se discută litigii, dar probleme și soluții. Ceea ce m-a impresionat cel mai mult în colaborarea mea cu CALM-ul a fost atunci când mi s-a deschis un dosar penal, deși nici până astăzi nu consider că sunt vinovată. CALM-ul m-a susținut și datorită acestui fapt a fost schimbată practica judecătorească vicioasă prin intermediul unor hotărâri ale Curții Constituționale, precum și modificarea cadrului legal aferent și astfel un primar nu mai poate fi învinuit dacă nu a pricinuit o pagubă materială. Dacă nu era CALM-ul cred că până în prezent nu ar fi fost făcute aceste modificări în legislație. Regret însă timpul și nervii pierduți, aș fi putut să obțin un masterat în APL în această perioadă, nu să fiu nevoită să lupt pentru a-mi demonstra nevinovăția.

De ce ar fi important CALM-ul pentru primarii la primul mandat care, poate, mai puțin cunosc domeniul administrației publice locale?

Ala Guzun: CALM-ul este necesar nu doar pentru primarii la primul mandat. Aici ai ce învăța indiferent de experiența în domeniul APL. La CALM găsim răspunsuri la întrebările care apar zilnic în activitatea noastră.

Ce vă propuneți să realizați în cel de-al doilea mandat?

Ala Guzun: Vom avea o transparență decizională numai atunci când cetățeanul se va implica și va cunoaște lucrurile. Astfel nu va mai spune nimeni că se fură. Implicându-se omul va fi parte componentă a localității. Avem mult de lucru la capitolul infrastructură. Până în prezent nu avem apă în sat, iluminatul stradal este în proporție de 75%. Mai avem de iluminat 20 de km. Bezna creează o stare de tristețe, lumina oferă încredere în ziua de mâine. Am lucrat în primul mandat și voi continua să muncesc pentru a avea un sat fără gunoiște. Acest lucru înseamnă ca toți cetățenii să utilizeze serviciul de salubritate și satul să fie unul curat, frunzele să nu fie arse, gunoiul să nu fie aruncat la întâmplare, toți să aibă grijă de spațiul din fața curților lor, doar așa vom reuși.

Unii încă mai încearcă să denigreze imaginea primarilor...

Ala Guzun: De la o primărie nu ai ce fura, cu excepția grijilor oamenilor. Pentru a schimba această percepție greșită cetățenii trebuie să se implice în activitatea primăriei.

Sursa: www.calm.md

VICTORIA BUTUC-GURANDA, PRIMARUL SATULUI DĂNCENI, IALOVENI: „NE PROPUNEM SĂ OBTINEM CÂT MAI MULTE REZULTATE”

Victoria Butuc-Guranda a devenit la 28 de ani primar al satului Dănceni, Ialoveni. Își dorește ca Dănceniul să ajungă în topul celor mai dezvoltate localități din Republica Moldova și se pare că știe ce trebuie să facă un ales local pentru a obține rezultatele așteptate de cetățeni.

Ce a reprezentat victoria în alegerile locale pentru Victoria Butuc-Guranda?

Victoria Butuc-Guranda: Dănceniul chiar are nevoie de o schimbare. În ultimii 16 ani la cârma localității a fost o singură persoană care, cu regret, nu a făcut prea multe. Victoria din 3 noiembrie a reprezentat o speranță pentru locuitorii din Dănceni. Îmi doresc ca împreună cu Consiliul local, cu cetățenii să avem cât mai multe proiecte, să dezvoltăm infrastructura localității și să aducem satul nostru în topul celor mai dezvoltate și cu cele mai multe proiecte de dezvoltare.

Tinerețea Dvs nu a fost un impediment în calea acestei victorii?

Victoria Butuc-Guranda: Eram catalogată de către unii dintre vârstnici prea tânără pentru a accede în funcția de primar. Cred totuși că pentru marea majoritatea a oamenilor care au votat tinerețea a fost un avantaj. A fi tânăr nu înseamnă a fi mai puțin experimentat. A fi tânăr înseamnă a fi mult mai creativ, a avea mult mai multă dorință de a lucra, dar și mult mai multe idei.

Imediat după ce ați câștigat aceste alegeri a trebuit să faceți față unor evenimente care au avut loc la Dănceni...

Victoria Butuc-Guranda: Între turul unu și doi al alegerilor am avut unele sesizări din partea cetățenilor privind defrișarea unor copaci de pe un lot. Am anunțat poliția, cazul a fost

documentat iar după ce am acces în funcție au venit cei de la Inspectoratul Ecologic și am verificat care este gradul de responsabilitate al fostului primar. De asemenea, în două zile și jumătate a trebuit să organizăm hramul localității. Probabil a fost cel mai frumos hram pe care l-a văzut Dănceniul, nu spun eu acest lucru, ci cetățenii. Rezultatul a fost posibil datorită oamenilor din localitate care cu adevărat și-au dorit schimbarea, care au contribuit și financiar, am avut agenți economici care benevol s-au implicat și astfel am invitat la sărbătoarea noastră artiști cunoscuți în Republica Moldova, am avut parte și de un spectacol al luminilor creat de focurile de artificii, ceea ce localitatea noastră, cu regret, nu a avut până acum.

Care ar fi primele rezultate pe care vă doriți să le obțineți în Dănceni?

Victoria Butuc-Guranda: Am mers în campanie cu un plan bine definit, în care este indicat ce ne propunem să realizăm într-o sută de zile, într-un an și în patru ani. Fiind anterior consilier local am sesizat o problemă la nivelul transparenței decizionale a APL în raport cu cetățenii. Astfel, ne propunem să avem un portal pentru petiții și cereri de reclamații, ședințele să fie transmise online, să consultăm bugetul și planul de achiziții cu locuitorii. Ne propunem să soluționăm problema transportului public deoarece nu avem un itinerar și un orar în favoarea cetățenilor. Sistemul de canalizare și stația de epurare sunt un subiect destul de sensibil pentru localitatea noastră. Proiectul a demarat în 2015 dar până în prezent nu există o finalitate a acestuia. Ne propunem să organizăm un audit pentru perioada dată, să identificăm unde este blocajul. Din informația oficială pe care o posedăm ar putea fi intentat un dosar penal pentru trucarea licitației și anume aceasta ar fi cauza blocării proiectului. La această etapă este imperios necesar să pregătim localitatea pentru perioada rece a anului. Avem un procent foarte mic de drumuri asfaltate, deja lucrăm pentru a ilumina mai bine satul, sigur că ne confruntăm cu problema personalului calificat, dar încercăm să facem față noilor provocări.

Ați spus că Dănceniul ar putea deveni o localitate-model, inclusiv prin atragerea fondurilor. În ce condiții ar fi posibil acest lucru?

Victoria Butuc-Guranda: Fiind consilier local am reușit să atrag câteva proiecte. Astfel a fost construit un teren de joacă pentru copii, împreună cu implicarea diasporei am amenajat un teren de fitness. Pe lângă cei 13 consilieri pe care îi avem în Consiliul local avem și 16 consilieri din diasporă. Ne propunem să creăm asociația băștinașilor din Dănceni deoarece știm că cei care au plecat sunt foarte dornici de a se implica în activitățile de acasă. Sunt foarte multe proiecte de unde am putea accesa fonduri. Avem deschiderea mai multor APL din România și ne propunem să avem cât mai multe colaborări și cât mai multe proiecte comune.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

INIȚIATIVELE DE CONSOLIDARE A AUTONOMIEI LOCALE FINANCIARE AU FOST DISCUTATE ȘI EVALUATE!

Reprezentanți ai Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM), ai Ministerului Finanțelor și ai Expert-Grup au participat la 8 noiembrie la evenimentul organizat de proiectul Comunitatea Mea privind evaluarea abordărilor în domeniul finanțelor publice locale.

Motto-ul a fost elaborarea politicilor bazate pe evidență, scopul acestei analize fiind de a identifica o formulă privind separarea finanțelor între bugetul central și cel local, dar și o corelare între funcții și mijloacele financiare care sunt alocate fiecărei dimensiuni a administrației publice.

În cadrul întrunirii a fost prezentat un studiu de evaluare a schimbărilor de ordin legislativ care se propun. În Parlament există două inițiative legislative de schimbare a Legii 397 privind bugetele locale. În același timp și Ministerul Finanțelor a pregătit viziunea pe care o are privind modificările la această Lege. Expertul Viorel Gîrbu a menționat că autorul studiului Dumitru Budianschi a făcut o evaluare preventivă ce vizează impactul acestor modificări asupra situației comunităților locale. „A fost doar o primă etapă a evaluărilor la acest subiect extrem de dificil și care comportă foarte multe interpretări, în funcție de situația fiecărei comunități din cele peste 900 câte există în Republica Moldova. Urmează să fie făcute și alte calcule pentru a identifica o formulă mai bună pentru dezvoltarea finanțelor locale.”

Potrivit expertului Viorel Rusu, concluzia la care s-a ajuns este că cea mai avantajoasă inițiativă pentru autoritățile locale este a deputaților Alexandru Slusari și Igor Munteanu, care prevede schimbarea formulei de alocare a impozitului pe venit a persoanelor fizice, dar și suplinirea printr-un alt venit a bugetelor locale care să fie format din impozitul pe venitul persoanelor juridice într-o proporție de 50%. „Momentan această inițiativă este doar la nivel de proiect de lege.”

Ministerul Finanțelor a venit însă cu un contraproiect ce presupune menținerea aceleiași formule pentru impozitul pe venitul persoanelor fizice. Discrepanța apare la distribuirea impozitului pe venit al persoanelor juridice care se propune a fi folosit pentru suplinirea fondului de echilibrare în proporție de doar 10% din totalul veniturilor încasate la nivel național.

Potrivit CALM, este foarte important ca în acest proces să nu atragem atenția doar cifrelor, dar să ținem cont și de cetățeni, chiar dacă uneori acest lucru nu este rentabil din punct de vedere economic. „Nu trebuie să uităm de anumite comunități care din acest punct de vedere sunt mai vulnerabile. O evaluare atât de îngustă nu poate să schimbe în esență starea lucrurilor în acest domeniu”, a punctat Viorel Gîrbu.

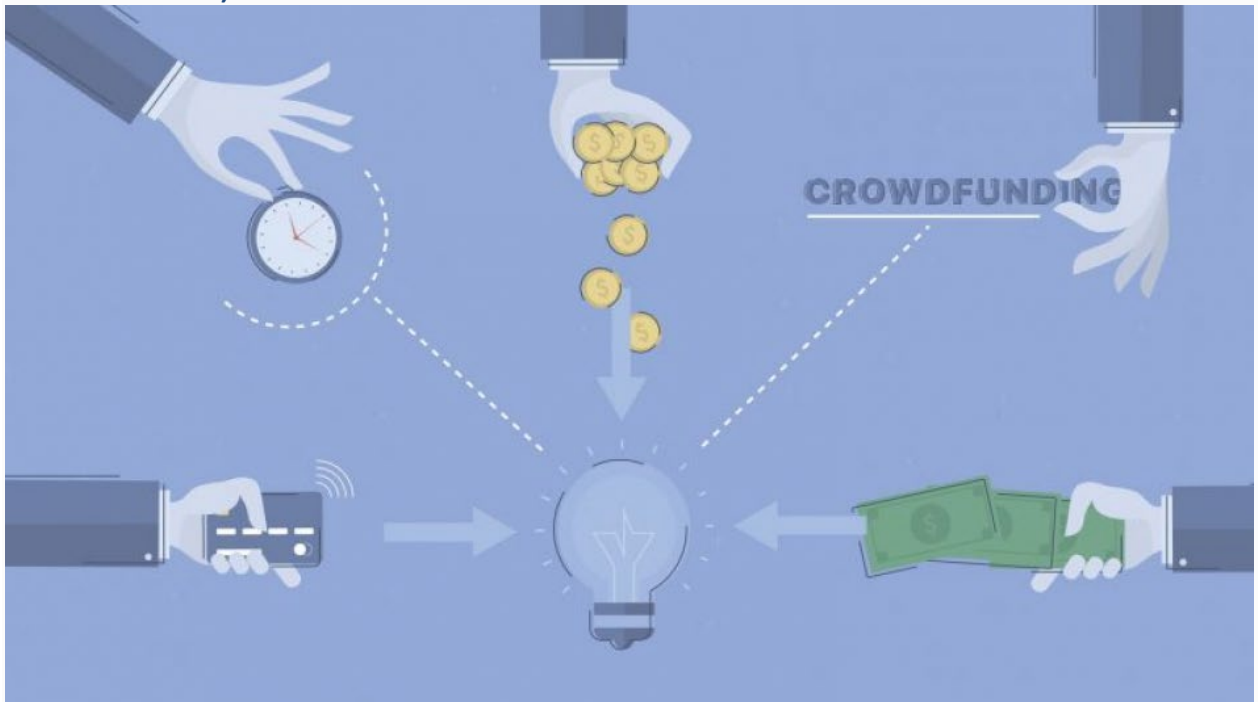
CALM este de părere că ar trebui să se efectueze o evaluare la nivel național privind acea parte din fondurile publice care sunt colectate în bugetul de stat și în ce măsură acestea pot fi împărțite cât mai corect între cele gestionate de administrația centrală și cea locală luând în calcul faptul că administrația locală are foarte multe competențe costisitoare, cum ar fi domeniul apei și canalizării, a drumurilor, iluminatului stradal, salubritatea, etc.

În viziunea CALM, pentru etapa inițială ar trebui să fie stabilit la nivel național cât de mult se dorește alocarea de către stat a resurselor pentru realizarea acestor funcții de la nivel local și cât de mult își rezervă autoritățile centrale pentru competențele pe care le au la nivel central.

Menționăm că atât inițiativa deputaților Alexandru Slusari și Igor Munteanu, cât și a Ministerului Finanțelor sunt susținute de CALM și ar reprezenta un pas important în consolidarea bazei fiscale și autonomiei financiare locale.

Serviciul de Comunicare al CALM

FINANȚAREA PARTICIPATIVĂ STUDIATĂ DE CALM ÎN COOPERARE CU MIDL!

Experții Congresului Autorităților Locale din Moldova Irina Luncașu, Ludmila Malai și Octavii Ivanov au participat la 11 noiembrie la ședința facilităților MiDL în cadrul căreia au fost supuse dezbaterilor subiecte ce vizează crowdfundingul în cadrul proiectelor MiDL și anume instrumentele ce sunt puse la dispoziția APL prin intermediul experienței proiectelor MiDL. De asemenea, au fost puse în discuție elemente ale campaniilor de crowdfunding, fiind efectuat și un exercițiu practic de colectare de fonduri.

În a doua parte a evenimentului expertul în domeniu social media Nicu Pleșca a prezentat un curs avansat de utilizare a instrumentelor de lucru online.

Necesitatea colectării de fonduri cu implicarea băștinașilor din țară și de peste hotare este dictată de realitățile zilei de astăzi, iar asociațiile de băștinași și autoritățile publice locale utilizează cel mai frecvent în acest proces anumite instrumente (<https://sprijina.md/> sau Facebook). Aceste instrumente sunt destul de eficiente, practica de circa patru ani fiind o dovadă în acest sens.

Paginile asociațiilor de băștinași rămân a fi instrumentul de bază prin intermediul căruia se stabilesc legături cu cei care au plecat din comunitate și astfel se creează o platformă de informare/cooperare cu aceștia. Datorită unei metodologii perfecționate de proiectul MiDL și preluată de CALM se acordă consultanță de utilizare a acestui instrument, iar oamenii prin intermediul acestei pagini sunt invitați să scrie un proiect, acesta să fie publicat pe pagina de crowdfunding conform anumitor metodologii și astfel se începe procesul de colectare de fonduri. Este demonstrat deja că cea mai optimă durată de timp de a colecta fonduri este de trei luni, după care se implementează proiectul.

Crowdfunding (numit și finanțare participativă sau finanțarea de către mulțime) este o metodă de finanțare a proiectelor prin utilizarea internetului drept canal de comunicare între inițiatorii de proiecte și persoanele care doresc să investească în respectivele proiecte.

Serviciul de Comunicare al CALM

DEZVOLTAREA ECHILIBRATĂ A STATULUI AR TREBUI SĂ FIE PREOCUPAREA TUTUROR

Ce-i așteaptă pe aleșii locali după alegeri, vor fi Guvernul și Parlamentul dispuși să le ofere APL autonomie fiscală sau nu? Experții spun că cea mai mare problemă cu care se vor confrunta administrațiile locale după alegeri va fi autonomia financiară extrem de limitată. O altă problemă este controlul și presiunea administrativă asupra autorităților locale. Pe de altă parte, în această campanie electorală s-au făcut multe promisiuni iar cetățenii vor să vadă niște schimbări în bine în ceea ce privește accesul la utilități, îmbunătățirea infrastructurii rutiere, stații de epurare moderne, crearea unor spații verzi, de agrement. Cât de realizabile sunt toate aceste deziderate au încercat să răspundă în cadrul unei emisiuni la Radio Sputnik deputatul Blocului ACUM Arina Spătaru, membru al Comisiei Parlamentare pentru Administrație Publică, primarul municipiului Strășeni Valentina Casian și primarul municipiului Edineț Constantin Cojocaru.

Guvernul a avizat inițiativa legislativă ce prevede ca o parte din impozitul pentru persoanele fizice să rămână în teritorii...

Valentina Casian: Indiferent de Guvernele care au fost noi am optat permanent pentru descentralizare. Republica Moldova are legislație, Carta Europeană a autonomiei locale a fost ratificată și astfel ne-am asumat angajamentul de a respecta prevederile acestui document și de a întreprinde acțiunile necesare în procesul de descentralizare. Cu toate acestea, foarte multe recomandări ale Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei nu erau luate în calcul de către autoritățile centrale din RM, nici de către instituțiile de drept. Ceea ce cerem noi este ca autoritățile centrale să fie mai deschise, să punem accentul pe autonomia locală, să nu fim priviți ca pe ceva separat, ci ca pe un tot întreg, pentru că numai astfel putem să obținem un alt nivel de dezvoltare a comunităților. Nu putem să vorbim despre o dezvoltare a țării cu localități foarte slab dezvoltate. Pentru a putea presta la nivel local servicii de calitate trebuie să avem și acoperire financiară. Astăzi autoritățile locale au foarte multe competențe fără ca acestea să aibă acoperire financiară.

Directorul executiv al CALM Viorel Furdui menționa într-o emisiune că cea mai mare problemă cu care se confruntă autoritățile locale este autonomia financiară destul de limitată, înregistrând cea mai scăzută rată din regiune, controlul și presiunea administrativă asupra

aleșilor locali și imposibilitatea APL de a-și valorifica potențialul uman pentru a aduce niște specialiști mai buni care ar scrie proiecte și ar atrage fonduri pentru dezvoltarea comunităților. Dna Arina Spătaru, sunteți de acord cu Viorel Furdui?

Arina Spătaru: Întru totul. Noi, cei din Blocul ACUM avem o strânsă colaborare cu CALM-ul, acum suntem la etapa elaborării mai multor proiecte de legi, unele dintre ele deja sunt pregătite, descentralizarea fiind unul dintre subiectele-cheie promise oamenilor în alegerile parlamentare din iarna trecută. Eu personal, în calitate de locuitor al municipiului Bălți, cunosc că localitatea mea a avut de suferit din cauza acestor nedreptăți care s-au făcut de către guvernarea trecută. Acest lucru se întâmplă în condițiile în care Bălțiul este pe locul doi după capitală la volumul de taxe și impozite care ajung în bugetul național, iar înapoi primește bănuți. Noi, cei din Bălți suferim și până acum din cauza acestei nedreptăți, iată de ce m-am regăsit și muncesc cu dedicație în Comisia Administrare Publică și știu că am susținerea colegilor pentru a oferi libertatea financiară tuturor autorităților locale. Ne bucurăm că alegerile locale au avut loc la începutul mandatului nostru pentru că doar împreună cu primarii putem identifica soluții bune pentru cetățeni. Noi am venit cu propunerea ca 100% din impozitul pe venitul persoanelor fizice din localitățile rurale să rămână în sate deoarece înțelegem că în localitățile rurale există o insuficiență catastrofală de finanțe. De asemenea, am elaborat un proiect care prevede ca 50% din impozitul pe venitul persoanelor juridice să revină în localitățile rurale. Un alt proiect de lege prevede majorarea de la 35% la 50% a taxelor care ajung în teritoriu de la utilizarea drumurilor de către șoferi. Facem tot posibilul pentru ca oamenii să-și primească banii înapoi, iar aleșii locali să poată să-și onoreze obligațiunile.

Valentina Casian: Trebuie să recunoaștem că până la momentul actual resursele financiare erau distribuite pe criteriul politic. Partidul care era la guvernare distribuia resursele financiare într-un mod preferențial comunităților unde primarii făceau parte din acea echipă sau erau nevoiți să adere la formațiunea care era la putere. Prin intermediul Congresului Autorităților Locale din Moldova optăm pentru repartizarea acestor resurse având la bază niște criterii foarte clare, cum ar fi numărul populației, suprafața, dezvoltarea economică, etc. Nu putem să concentrăm toate resursele financiare doar în două localități, pentru că trebuie să vorbim despre o dezvoltare echilibrată a țării.

Înțelegem că autoritățile locale vor să primească în bugetele locale și o parte din impozitele persoanelor juridice pentru ca baza impozabilă să fie una mai mare. Experții spun că impozitul pe venitul persoanelor fizice este unul nesemnificativ în teritoriu, o pondere mare revenind din impozitul pe venit al persoanelor juridice. Guvernul spune că s-ar crea un dezechilibru la nivel național în cazul în care ar distribui în teritorii 100% din acest impozit.

Arina Spătaru: Înțelegem preocupările primarilor și a cetățenilor de a primi mai mulți bani. Din anul 2020 vom obține granturi care vor fi orientate direct către localități. Anume datorită proiectelor mulți primari au reușit să dezvolte localitățile pe care le reprezintă. Urmează ca valoarea acestor proiecte să fie mai mare. Din granturi nu poți fura și astfel locuitorii vor înțelege cu ce scop primarii au venit la putere.

Totuși, avem unități administrativ-teritoriale mici care se dezvoltă și unele mai mari care sunt foarte slab dezvoltate și nu pot exista fără o injectare de la centru...

Valentina Casian: Credem că s-a făcut un pas înainte atunci când opt localități au obținut statut de municipiu, în toate atestându-se acum o creștere economică. Totuși, pentru ca investitorii să

accepte să vină trebuie să le creezi infrastructura necesară, iar pentru aceasta este nevoie de resurse financiare. Resursele financiare alocate de către partenerii noștri direct APL ne ajută în acest sens, deoarece sunt evitate toate aceste structuri, agenții, intermediari. Partenerii, în calitate de finanțatori verifică cum se cheltuie acești bani. Din 2017, de când Strășeniul a obținut statut de municipiu în bugetul local ajung 35% din impozitul pe venitul persoanelor fizice, cu 15% mai mult decât anterior. Totuși, este nevoie și de alte resurse pentru a putea înregistra rezultatele așteptate de cetățeni.

Ce ar însemna descentralizarea patrimoniului și cea administrativă?

Constantin Cojocaru: Descentralizarea este într-un proces continuu de implementare. Astăzi, patrimoniul din RM este la câteva nivele de guvernare, la APL de nivelul I, la APL de nivelul II și la administrația centrală. Cam prea multe administrații avem. În Edineț, de exemplu, nu putem împărți o piață pentru că nu putem stabili dacă este a primăriei sau a Consiliului raional. Consider că în Republica Moldova avem nevoie de două administrații- una centrală și una locală. Cred că trebuie să aibă loc regionalizarea serviciilor de gunoi, apă și canal etc. Noi nu suntem o țară atât de bogată pentru a risipi 12 miliarde de lei pentru existența structurilor raionale care, în mare parte, sunt parazitare și intermediare. Patrimoniul trebuie să fie împărțit în cel al APL de nivelul I și cel al APC. Învățământul este o subdiviziune, practic, la autogestiune cu locația în subordinea APL. În Edineț avem licee care sunt ale Consiliilor raionale și licee care sunt ale APL de nivelul I. Medicina este a CNAM-ului și nu are nimic cu Consiliul raional, a rămas cultura și socialul iar poliția, în mare parte, nici nu a fost a raionului. În acest caz se elucidează și problema patrimoniului.

Unde ar fi mai bine să rămână impozitul cetățenilor, la locul de muncă sau cel de trai?

Constantin Cojocaru: În general, orice Guvern trebuie să aibă o politică de susținere a localităților mici, dar și a celor care au nevoie de sprijin. Știu că primarii de orașe nu prea sunt de acord ca impozitul pe salariu să se ducă acolo de unde vine lucrătorul, important însă este ca acești bani să nu rămână la nivelul II de administrație. Eu am deschis la Edineț un parc industrial unde activează deja 9 întreprinderi și doar una achită anual 6 milioane de lei din impozitul pe salariu. Din acești bani în bugetul local al municipiului Edineț ajungeau doar 1, 2 milioane lei, restul erau direcționați la nivelul II de administrare. Cum mă încurajează pe mine statul să deschid locuri de muncă dacă acest impozit se duce la o structură care nu face, practic, nimic? Cât privește impozitul celor care vin de la sat să lucreze la oraș consider că noi, cei care trăim în orașe, trebuie să avem o politică de susținere a satelor mai mici. Dacă e să ne referim la inițiativa ca 50% din impozitul persoanelor juridice să rămână la nivel local, cred că aceasta ar fi una încurajatoare pentru autoritățile locale de a deschide locuri de muncă în comunități. Noi am concentrat economia țării la Chișinău și Bălți și s-a uitat de teritoriu, dar Republica Moldova nu înseamnă unu-doi poli de creștere. Legea municipiilor a urmărit anume acest scop de a depolariza dezvoltarea țării și în mare parte s-a reușit, dar trebuie să fie făcuți următorii pași.

Sursa: www.calm.md / www.sputnik.md

EUGENIA ANGHELICI, PRIMARUL COMUNEI HÎRTOFUL MARE, CRIULENI: „UNII OAMENI ÎNCĂ MAI CONSIDERĂ CĂ LOCUL FEMEII ESTE LA CRATIȚĂ”

Eugenia Anghelici a devenit primar al comunei Hîrtopul Mare, Criuleni, chiar dacă unii mai cred că rolul femeii este de a sta la cratiță iar campania electorală nu a fost tocmai civilizată. A renunțat la funcția de director al gimnaziului fiind convinsă că se poate de făcut mult mai multe pentru localitate.

Ce v-a motivat să candidați la funcția de primar?

Eugenia Anghelici: Cred că m-au convins oamenii pe care îi respect și care m-au asigurat de toată susținerea lor. Un alt motiv este că cei de până acum au făcut prea puțin pentru sat.

Cum a fost această campanie electorală?

Eugenia Anghelici: Foarte grea. Contracandidații au folosit metode murdare. În schimb am avut o echipă bună, care s-a purtat corect, ceea ce mi-a creat un sentiment de bucurie.

Faptul că sunteți femeie v-a ajutat sau v-a creat impedimente?

Eugenia Anghelici: Sunt persoane care m-au votat pentru că sunt femeie și în viziunea lor voi reuși să fac mai multe în primărie. Sunt însă și oameni care încă mai consideră că locul femeii este la cratiță. Nu cunosc însă care parte a predominat.

Ce vă propuneți să realizați în comună?

Eugenia Anghelici: Cele mai arzătoare probleme sunt la stația de epurare de la Hîrtopul Mic care a fost construită acum patru ani și totuși nu funcționează. Trebuie să finisăm construcția canalizării și a apeductului la Hîrtopul Mare. Anul trecut s-au alocat două milioane de lei, anul acesta încă două milioane de lei, dar deoarece banii nu au fost cheltuiți APL a fost nevoit să-i restituie. În Hîrtopul Mic nu avem punct medical. Ne propunem să identificăm modalități de a scrie și de a realiza mai multe proiecte. Drumurile sunt o altă prioritate. Îmi doresc să putem crea o relație mai frumoasă între oameni, să existe transparență în tot ceea ce se face. Amenajarea satului lasă de dorit. Uneori e posibil cu cheltuieli mici de făcut lucruri frumoase și avem mai mulți oameni care ar fi de acord să facă voluntariat pentru binele tuturor.

Aveți echipă bună la primărie?

Eugenia Anghelici: Poate nu au foarte multe cunoștințe în domeniul scrierii de proiecte, dar dorința le este mare și acest lucru contează foarte mult. Avem tineri energici și am mare încredere în ei.

Presupun că în activitatea Dvs veți acorda o atenție specială învățământului...

Eugenia Anghelici: Bineînțeles. Noi avem două școli și aleșii locali care au fost până acum considerau că dacă nu sunt la gestiunea primăriei atunci nu au nimic cu aceste instituții, de parcă copiii nu sunt ai localității. Sunt probleme cu școlarizarea, iar primăria ar trebui să se implice în acest proces. În Hîrtopul Mic nu avem grădiniță, dar am putea organiza transport pentru a aduce copiii la grădinița din Hîrtopul Mare.

Ce ar trebui să se întâmple în viitorii patru ani ca la final de mandat să fiți mulțumită de activitatea Dvs?

Eugenia Anghelici: Să realizăm tot ce ne-am propus și să creăm condiții pentru ca mai mulți tineri să vrea să rămână în sat.

Vă mulțumim!

Sursa: <http://calm.md/>

LA 29 DE ANI ION CREANGĂ A DEVENIT PRIMARUL COMUNEI OCNITA!

Decât codaș la oraș mai bine în satul tău fruntaș. Nu a fost codaș nici la oraș, a activat în administrația publică locală din Chișinău, dar și în cadrul Consiliului raional Ocnita, totuși a considerat că în localitatea sa de baștină va fi mult mai util. Astfel, la 29 de ani Ion Creangă devine primarul comunei Ocnita, raionul Ocnita. Nu știm dacă are legături de sânge cu bunicul de la Humulești, cert însă este faptul că Dumnezeu l-a înzestrat și pe Ion Creangă de la Ocnita cu talent, cel de a scrie versuri.

Ce v-a motivat să candidați în localitatea de baștină la funcția de primar?

Ion Creangă: Doresc să schimb anumite lucruri în comună și să restabilesc ceea ce a fost până în anul 2006. Comuna avea echipă de fotbal, inclusiv de juniori, centru de sport pentru copii dar și stadion. Acum stadionul și Casa de Cultură sunt lăsate de izbeliște, are loc un proces de degradare a localității. Fosta guvernare locală nu a atras atenția la problemele comunității, am impresia că s-a făcut acest lucru intenționat. Toate aceste motive, dar și insistențele oamenilor din comunitate m-au determinat să îmi înaintez candidatura la funcția de primar independent, fără de partid.

Ați avut o echipă care v-a ajutat în această campanie?

Ion Creangă: Echipa mea nu a fost mare, dar am reușit să mă întâlnesc cu majoritatea cetățenilor și să-mi notez anumite probleme constatate de ei. Le-am explicat pe cât este de posibilă soluționarea acestora, ghidându-ne de normele legale. Trăim într-o perioadă în care există

diverse proiecte naționale și internaționale, trebuie doar să avem inițiativă și dorință de a crea și sunt convins că rezultatele nu vor întârzia să apară.

Ați activat în administrația locală din orașul Chișinău. Ce v-a motivat să vă întoarceți în satul de baștină?

Ion Creangă: Pentru mine este mai confortabil să locuiesc la sat. Întotdeauna am știut că într-o zi voi reveni acasă și la un moment dat această ocazie a apărut. Am activat în cadrul Secției administrație publică a Consiliului raional Ocnița, apoi mi-am înaintat candidatura la funcția de primar în localitatea de baștină și cu ajutorul Domnului și a 889 de oameni care s-au prezentat la vot am învins.

Care ar fi primele rezultate pe care vă doriți să le obțineți?

Ion Creangă: Îmi propun pentru început să clarific situația din interiorul primăriei, să stabilim ce proprietate a mai rămas, atât din punct de vedere funciar, cât și financiar sau imobiliar. Îmi doresc transparență în activitatea primăriei și a Consiliului local. Oamenii trebuie să cunoască ce proiecte se examinează și ce decizii se iau. Modernizarea grădiniței din localitate este o altă prioritate. În 2006 s-a început construcția unei biserici și timp de 13 ani nu s-a făcut nimic. Primăria trebuie să activeze pentru oameni, nicidecum invers.

Vă mulțumim!

Sursa: www.calm.md

ÎMPREUNĂ PENTRU COPIII DE LA VĂLENI

“Împreună pentru copiii noștri” este titlul frumosului proiect lansat la Văleni, care își propune renovarea și dotarea cu echipament necesar a terenurilor sportive ale celor două grădinițe din localitate.

Acest proiect va crea condiții mai bune pentru organizarea activităților de dezvoltare fizică și fortificare a sănătății copiilor, asigurând promovarea spiritului de competiție și comunicare.

Cele două terenuri vor fi acoperite cu gazon artificial, vor fi dotate cu două porți de mini-fotbal, vor fi instalate 4 coșuri de baschet, 12 băncuțe de gimnastică, fiind construite și două alei senzoriale pentru copii.

În rezultat, copiii de la Văleni vor beneficia de condiții optime pentru călirea organismului și dezvoltare fizică armonioasă.

Conform devizului de cheltuieli costul total al proiectului este de 100.000 MDL.

Din aceștia, Asociația de Băștinași “Acasă, la Văleni” a atras următoarele sume:

- 17.800 MDL – din proiectul PNUD/MiDL Moldova
- 32.200 MDL – din bugetul local al APL Văleni
- 10.000 MDL – bani colectati de la băștinașii din Văleni.

Pentru finalizarea proiectului mai este necesară suma de 40.000 MDL.

Doar ÎMPREUNĂ putem să oferim tot ce este mai bun copiilor de la Văleni!

Sursa: <https://sprijina.md/>

LA RĂDENII VECHI S-A DESCHIS UN COMPLEX DE PROMOVARE ȘI COMERCIALIZAREA A PRODUSELOR LOCALE

Locuitorii din Rădenii Vechi vor putea să-și vândă produsele chiar la ei acasă. Pe data de 8 noiembrie, în inima codrilor s-a deschis complexului pentru promovarea și comercializarea produselor locale, obiect realizat cu susținerea polonezilor și estonienilor.

Iar la acest eveniment, pe lângă autoritățile publice locale, băștinași, au fost și oaspeți de onoare, veniți tocmai din Polonia și Estonia. Cu toții au vizitat pavilioanele expoziționale demonstrative din satul Rădenii Vechi. Prin crearea acestor pavilioane, sau numite și foșoare cultural-turistice, localnicii vor avea posibilitatea să-și vândă din produsele proprii, fie obținute prin meșteșugărit, sau chiar bucate tradiționale autohtone. Iar turiștii pot savura din plin și cumpăra obiecte specific regiunii. "Am o deosebită plăcere să constat că eforturile s-au materializat în aceste pavilioane, unde băștinașii vor pune la dispoziția oaspeților produse unice", a subliniat Alexandru Ciuvaga, președintele raionului Ungheni, prezent la eveniment.

"Datorită interesului, a obiectivelor și nevoii localității Rădenii Vechi, am ajuns să întretinem o frumoasă colaborare pentru dezvoltarea și promovarea valorilor turistice. Sperăm ca și în continuare să obținem rezultate de acest gen", a declarat Jaromir Krajwski, președintele Fundației Pădurii „Romincka” din Polonia.

Deasemenea, a fost lansat și punctul apicol demonstrativ din Rezervația Naturală "Plaiul Fagului", unde fiecare au văzut care este drumul mierii, de la colectare până la ambalare. Au fost prezentate ofertele turistice în cadrul Clusterului turistic ANTREC Ungheni. Iar la final, fiecare dintre invitați s-au ales cu câte un mic cadou: un borcănaș cu miere de albi. "Atunci când se consolidează efortul tuturor partenerilor se pot atinge cele mai reușite rezultate, drept urmare s-a materializat și acest produs turistic, rămâne doar de implementat aceste frumoase

proiecte” a menționat și Svetlana Lazar, președinta Asociației Naționale de Turism Rural, Ecologic și Cultural Moldova (ARTEC).

La final, s-a efectuat și o vizită la Centrul de informare și educațional ecologic demonstrativ din localitate. Iar Vera Golan, primar de Rădenii Vechi, a înmănat partenerilor diploma de onoare, drept dovadă de mulțumire și recunoștință întru susținerea și realizarea acestor obiective de valoare pentru localitatea pe care o conduce.

De subliniat că Clusterul ANTREC-Ungheni a fost creat în cadrul proiectului “Dezvoltarea turismului rural Ungheni”, implementat de Fundația Pădurii Romincka, Polonia. Proiectul a fost susținut financiar din fondurile programului de cooperare poloneză pentru dezvoltare ale Ministerului Afacerilor Externe al Poloniei – Polish Aid și cofinanțat de parteneri.

Sursa: www.expresul.md

PRIMUL SAT DIN MOLDOVA CU PUBELE PENTRU SORTAREA GUNOIULUI. SUSTINE AUTORUL ACESTUI PROIECT SĂ REALIZEZE UN FILM DOCUMENTAR

Dmitri Mikitenko, originar din Chișinău, vrea să colecteze bani pentru a realiza un film documentar despre felul cum acesta a soluționat problema gunoiului în satul Râșcova. El, împreună cu familia lui, s-a mutat în acest sat cu opt ani în urmă și în tot acest timp Dmitri a educat consătenii să recicleze și sorteze deșeurile.

„Nu mai nu vă gândiți că o oră din film o voi dedica cum un grup de voluntari a făcut curățenie în sat. Acest lucru este foarte plictisitor, chiar dacă aceasta a fost istoria noastră. Filmul nostru e despre altceva și va fi foarte interesant. De ce sunt așa de încrezător? În primul rând, am reușit să întâlnesc oameni talentați, care pot și cunosc cum să facă un film captivant. În al doilea rând, secvențele au fost deja filmate și nu mai avem răbdare să începem editarea filmului. În al treilea rând, veți avea la ce să vă uitați. Veți vedea atât eșecurile noastre, cât și reușitele, conflicte și soluții, cu toate acestea am învins”, a spus autorul acestui proiect.

„Totul a început cu opt ani în urmă, atunci când ne-am mutat cu toată familia din Chișinău în satul Râșcova (raionul Criuleni). An de an observam cum oamenii poluau natura. Curățam străzile, organizam diferite acțiuni de sensibilizare, dar fără vreun rezultat. Oamenii cum făceau gunoi așa și continuau. «Așa e cultura noastră!», spunea o voluntară. Pe de altă parte, în sat nu a existat vreodată pubele. În prima zi din anul 2018 am decis ca tot anul să salubrez tot satul”, a spus Dmitri.

„Timp de aproximativ doi ani, dealurile și zonele periferice din sat nu mai necesită a fi salubrite. Oamenii au înțeles că așa nu mai poate continua.”

„Împreună cu prietenul meu am creat conceptul unei noi gunoiste. Am stabilit bugetul, am discutat cu oamenii din sat și am început să strâng bani. Fiecare dona cât putea. Peste două săptămâni am reușit să adun jumătate din bugetul propus.”

„Tot gunoiul a fost sortat. I-am avertizat că plasticul urmează să fie reciclat. Din cinci remorci, una era plină cu plastic, am încărcat tocmai o tonă de plastic.”

„Când am instalat primul complex de pubele, am realizat un video. El a devenit momentan viral. Timp de o săptămâna a adunat circa 100 de mii de vizualizări. În prezent, în sat au fost deja instalate 30 de puncte de colectare a gunoiului cu pubele speciale pentru fiecare tip de deșeu (plastic, metal, sticlă, baterii și altele)”, povestește bărbatul.

Sursa: diez.md

LA BUDEȘTI AU FOST DISCUTATE ELEMENTELE DE BAZĂ ALE OFERTEI TURISTICE ȘI DE AGREMENT A LOCALITĂȚII

La Budești factorii interesați în dezvoltarea economică locală au discutat cu expertul dl Viorel Miron despre elementele de bază ale ofertei turistice și de agrement a localității. Participanții au identificat oportunitățile de dezvoltare a mai multor posibilități de atragere a fluxului de potențiali turiști și excursioniști care trec zilnic pe traseul Chișinău-Vadul lui Vodă și care nu văd necesitatea de a se opri și la Budești.

În cadrul întâlnirii s-a discutat despre necesitatea studierii istoriei satului și scoaterea în evidență a locurilor și edificiilor remarcabile care au făcut istoria satului Budești și care ar putea atrage atenția potențialilor vizitatori. Au fost de asemenea trecute în revistă necesitățile agenților economici locali care vor să dezvolte activități de agrement și turism, posibilitățile de care aceștia dispun și ajutorul de care ar avea nevoie din partea autorităților publice locale și a proiectului PNUD/MiDL.

Sursa: www.facebook.com/groups/midlmoldova